

21.12.2015

ΕΛΛΗΝΙΚΗ ΔΗΜΟΚΡΑΤΙΑ
ΥΠΟΥΡΓΕΙΟ ΥΠΟΔΟΜΩΝ, ΜΕΤΑΦΟΡΩΝ & ΔΙΚΤΥΩΝ
ΤΜΗΜΑ ΚΟΙΝΟΒΟΥΛΕΥΤΙΚΟΥ ΕΛΕΓΧΟΥ

Χαριλάου Τρικούπη 182
101 78 Αθήνα , τηλ. 210 64 67 912

Αθήνα 18.12.2015

Αρ. Πρωτ 98

✓ Προς τη
Βουλή των Ελλήνων
Δ/ση Κοινοβουλευτικού
Ελέγχου

Τμήμα **Ερωτήσεων**

ΘΕΜΑ: Ολοκλήρωση των έργων εκτροπής του Άνω Ρου του ποταμού Αχελώου

ΣΧΕΤ: Η Ερώτηση 1491/26.11.2015 που κατέθεσε στη Βουλή,
ο Βουλευτής κύριος Κωνσταντίνος Τσιάρας

ΚΟΙΝ: Βουλευτή κ. Κωνσταντίνο Τσιάρα

Σε απάντηση της παραπάνω σχετικής Ερώτησης, παρακαλούμε να πληροφορήσετε τον κύριο Βουλευτή, ότι επισυνάπτουμε το με αρ.πρ.3335/Γ.Θ.27/1-12-2015 σχετικό έγγραφο της ΕΥΔΕ Κατασκευής Υδραυλικών Υποδομών ,για ενημέρωση.

Συνημμένα

- το με αρ.πρ.3335/Γ.Θ.27/1-12-2015 σχετικό έγγραφο

Ο ΥΠΟΥΡΓΟΣ

Εσωτ. Διανομή
Γρ. Κοιν. Ελέγχου

ΧΡΗΣΤΟΣ ΣΠΙΡΤΖΗΣ

Γραφείο Αντίγραφο

Π. Καμπύλη

ΕΛΛΗΝΙΚΗ ΔΗΜΟΚΡΑΤΙΑ
ΥΠΟΥΡΓΕΙΟ ΥΠΟΔΟΜΩΝ,
ΜΕΤΑΦΟΡΩΝ ΚΑΙ ΔΙΚΤΥΩΝ
ΓΕΝΙΚΗ ΓΡΑΜΜΑΤΕΙΑ ΥΠΟΔΟΜΩΝ
ΓΕΝΙΚΗ Δ/ΝΣΗ ΥΔΡΑΥΛΙΚΩΝ ΚΑΙ
ΚΤΗΡΙΑΚΩΝ ΥΠΟΔΟΜΩΝ
ΕΙΔΙΚΗ ΥΠΗΡΕΣΙΑ ΔΗΜΟΣΙΩΝ ΕΡΓΩΝ
ΚΑΤΑΣΚΕΥΗΣ ΥΔΡΑΥΛΙΚΩΝ ΥΠΟΔΟΜΩΝ
ΕΥΔΕ Κ.Υ.Υ.

Αθήνα, 1-12-2015
Αρ. πρωτ.: 3335/Γ.Θ.27

Π Ρ Ο Σ
Υπ.Υ.ΜΕ.ΔΙ./Γ.Γ.Υ.
Τμήμα Κοινοβουλευτικού Ελέγχου
Χαρ. Τρικούπη 182
101 78 ΑΘΗΝΑ

Ταχ. Δ/ση : Πανόρμου 22
Ταχ. Κώδικας : 115 23
Τηλέφωνο : 210 64 12 481
FAX : 210 64 50 782
E-mail : eyde.kyy@ggde.gr
Πληροφορίες : Ζ. Μουτάφη

ΘΕΜΑ : Η υπ' αριθμ. 1491/26-11-2015 ερώτηση του βουλευτή Ν. Καρδίτσας του κόμματος της Νέας Δημοκρατίας Κωνσταντίνου Τσιάρα.
ΣΧΕΤ.: Το Α.Π. 98/27-11-2015 έγγραφό σας.

Σχετικά με την Εκτροπή του Αχελώου μετά την **26/2014** απόφασή του Συμβουλίου της Επικρατείας- Επείγουσες ενέργειες σας γνωρίζουμε τα εξής:

Με την υπ' αριθμ. **26/2014 (ΕΥΔΕ ΟΣΥΕ Α.Π. 288/04-02-2014)** Απόφασή της η ολομέλεια του Συμβουλίου της Επικρατείας κατόπιν των από Νοέμβριο 2006 αιτήσεων ακύρωσης της Νομαρχιακής Αυτοδιοίκησης Αιτωλοακαρνανίας, Δήμων, Περιβαλλοντικών Οργανώσεων κ Επιμελητηρίων, ακυρώνει το υπ' αριθ. **567/14-9-2006 έγγραφο της ΕΥΔΕ ΟΣΥΕ, με το οποίο επιτράπη, δυνάμει των προβλεπομένων στο Ν.3481/2006 και των εγκριθέντων με αυτόν περιβαλλοντικών όρων, η συνέχιση της εκτελέσεως του συνόλου του επίμαχου έργου της εκτροπής του άνω ρου του ποταμού Αχελώου προς Θεσσαλία. Συγκεκριμένα στην απόφαση αναφέρεται:**

«...Η επιβαλλόμενη δε από την αρχή της βιώσιμης ανάπτυξης αποτροπή ή μετριασμός και επανόρθωση της βλάβης αυτής, προϋποθέτει την τήρηση των κανόνων της περιβαλλοντικής νομοθεσίας, πλείστοι από τους οποίους έχουν παραβιαστεί στην προκειμένη περίπτωση, σύμφωνα με όσα εκτίθενται σε προηγούμενες σκέψεις. Με τα δεδομένα αυτά, το επίδικο έργο εκτροπής ποσότητας 600 εκατομμυρίων κ.μ. ετησίως των υδάτων του Αχελώου, όπως έχει σχεδιαστεί και εγκριθεί με την προσβαλλόμενη απόφαση, αντίκειται προδήλως στην αρχή της βιώσιμης ανάπτυξης».

Επισημαίνεται ότι το βασικό σκεπτικό του **Ν.3481/2006 ήταν ότι η εκτροπή έπρεπε να συνεχιστεί διότι:**

- 1) Η 2000/60/ΕΚ για τη διαχείριση των υδάτων, προέβλεπε μεταβατική περίοδο μέχρι τα τέλη του 2009 για την έγκριση των σχεδίων διαχείρισης των υδατικών διαμερισμάτων της χώρας,
- 2) Είχε ήδη εκπονηθεί το εθνικό σχέδιο διαχείρισης νερών από το Υπ. Ανάπτυξης, στο οποίο προβλεπόταν η υλοποίηση των έργων μερικής εκτροπής,
- 3) Είχαν ήδη υλοποιηθεί έργα για την μερική εκτροπή του ποταμού Αχελώου συνολικού ύψους άνω των 500 εκατ. ευρώ, τα οποία δεν απέδιδαν απολύτως τίποτα ως αξιοποιήσιμα,
- 4) Είχε ήδη εκπονηθεί από την Γενική Γραμματεία Δημοσίων Έργων του ΥΠΕΧΩΔΕ το Σχέδιο Διαχείρισης των λεκανών απορροής των ποταμών Αχελώου και Πηνειού σε πλήρη συμμόρφωση με την από 2005 απόφαση του ΣτΕ.

Συνεπώς με την υπ' αριθμ. **26/2014 (ΕΥΔΕ ΟΣΥΕ Α.Π. 288/04-02-2014)** Απόφασή της η ολομέλεια του Συμβουλίου της Επικρατείας ακυρώνει τον υφιστάμενο σχεδιασμό, με τον οποίο

υπήρχε η δυνατότητα μεταφοράς συνολικής ποσότητας νερού 600 εκατ. κυβικών μέτρων ετησίως και τον οποίο συνέθεταν τα εξής έργα :

- Δύο φράγματα με τους αντίστοιχους ταμιευτήρες στις θέσεις **Μεσοχώρα και Συκιά** των νομών Τρικάλων και Άρτας-Καρδίτσας
- Τους αντίστοιχους **ΥΔΡΟΗΛΕΚΤΡΙΚΟΥΣ ΣΤΑΘΜΟΥΣ ΥΗΣ** στις θέσεις Συκιάς /Γλύστρας και Πευκόφυτου για τους οποίους υπάρχει υποχρέωση με νόμο του 2437/1996 στα πλαίσια αντισταθμιστικών ωφελειών για το Φυσικό Αέριο και την κυβέρνηση της Ρωσίας, να κατασκευασθούν για λογαριασμό της ΔΕΗ ΑΕ /ΔΑΥΕ νυν ΔΥΗΠ από την Κ/Ε ABB- TECHNOPROMEXPORT-PROMETHEUS GAZ η οποία ισχύει και σήμερα.
- Σήραγγα εκτροπής του Αχελώου ποταμού προς τη Θεσσαλία μήκους 17,4 χλμ.
- Έργα πρόσβασης και εργοταξιακών εγκαταστάσεων, αναρρυθμιστική δεξαμενή Μαυροματίου και υδροηλεκτρικός σταθμός Μαυροματίου και τα έργα συμπλήρωσης άρδευσης της Θεσσαλικής πεδιάδας.

Πρέπει επομένως να εξετασθεί και διερευνηθεί η δυνατότητα τροποποίησης του υφιστάμενου σχεδιασμού του φράγματος Συκιάς. Στην κατεύθυνση αυτή θα πρέπει να

εκπονηθεί μία μελέτη για τη διερεύνηση του ζητήματος και την υποβολή προτάσεων. Στα πλαίσια της μελέτης αυτής θα πρέπει να εξετασθεί η δυνατότητα ταπείνωσης της ανωτάτης στάθμης του ταμιευτήρα Συκιάς με κατάλληλη προσαρμογή του Υπερχειλιστή, του έργου εισόδου/εξόδου της σήραγγας εκτροπής προς Θεσσαλία και του προγραμματιζόμενου ΥΗΣ Συκιάς που προφανώς θα έχει μειωμένη παραγωγή ενέργειας. Συνεπώς, μειώνεται η έκταση των απαιτούμενων απαλλοτριώσεων στη λεκάνη κατάκλυσης και κυρίως επιτυγχάνεται η αποφυγή της κατασκευής του περιφράγματος προστασίας της **Ι.Μ. Αγίου Γεωργίου Μυροφύλλου** που προβλέπεται στο Παράρτημα Γ' του Ν.3481/2006. Με τον τροποποιημένο σχεδιασμό δεν θα επηρεάζεται η **Ι.Μ. Αγίου Γεωργίου Μυροφύλλου**, που χαρακτηρίζεται ως ιδιαίτερα σημαντικό μνημείο σύμφωνα με τα κριτήρια της σύμβασης της Γρανάδας, καθώς δεν θα γίνουν παρεμβάσεις και δεν θα αλλοιωθεί η θέα με το τεχνητό ανάχωμα (όπως επιτάσσει στη σκέψη 27 της 26/2014 απόφασής το ΣτΕ) ενώ παράλληλα θα εξοικονομηθούν περίπου 40.000.000 €.

Σημειώνεται ότι τελικά ο τροποποιημένος σχεδιασμός θα μελετηθεί σε επίπεδο κατάλληλο για τη σύνταξη νέας μελέτης Περιβαλλοντικών Επιπτώσεων και την έκδοση νέων Περιβαλλοντικών όρων εκτέλεσης των έργων.

Επειδή τόσο στην απόφαση του ΔΕΕ της 11ης Σεπτεμβρίου 2012 επί των δεκατεσσάρων προδικαστικών ερωτημάτων του ΣτΕ, όσο και στην 26/2014 απόφαση του ΣτΕ, σημειώνεται η έλλειψη στοιχείων πρόσφατων καταγραφών φυσικού περιβάλλοντος, στις περιοχές των έργων εκτροπής του ποταμού Αχελώου, ανατέθηκε κατόπιν δημόσιου διαγωνισμού και εγκρίθηκε με την ΑΔΑ: Β8Φ8465ΦΘΘ-ΘΦΑ απόφαση, η Οικολογική Μελέτη Βάσης (ΟΜΒ), που καλύπτει τσ' σύνολο των στοιχείων του φυσικού περιβάλλοντος για τις περιοχές αυτές.

Επαναλαμβάνουμε για μια ακόμη φορά ότι βασικός στόχος του έργου της εκτροπής του ποταμού Αχελώου είναι η μεταφορά υδάτων από ένα πλεονασματικό υδατικό διαμέρισμα της χώρας προς ένα άλλο ελλειμματικό. Μια ανάγκη που υφίσταται ακόμη και σήμερα αλλά πιο έντονη, εξυπηρετεί και δεν αντιστρατεύεται της αρχές της βιώσιμης ανάπτυξης. Πράγματι τα 4.000.000 στρέμματα του Θεσσαλικού κάμπου αποτελούν τη μεγαλύτερη ενιαία πεδινή έκταση της χώρας και για αυτό το λόγο η άμεση άρδευση του συνόλου του κάμπου με την απόληψη νερού από την υδρολογική λεκάνη του Αχελώου αποτελεί τη μόνη λύση ανάπτυξης. Το υδατικό διαμέρισμα της Θεσσαλίας είναι ελλειμματικό και τονίζεται η άποψη ότι δεν υπάρχει άλλη λύση πέραν της **ήπιας εκτροπής** για να αντιμετωπιστεί το σοβαρό πρόβλημα λειψυδρίας. Τα τελευταία χρόνια ο Θεσσαλικός κάμπος μετατρέπεται σε «Σαχάρα» με τον Πηνειό ποταμό να έχει εξαφανιστεί πλέον σε ορισμένα σημεία της διαδρομής του, εγώ παράνομα φράγματα που στήνουν οι αγρότες με ξύλα, πέτρες, φερτά υλικά κ.λπ. κατά μήκος του εντείνουν το πρόβλημα της λειψυδρίας στο Θεσσαλικό κάμπο. Αναφορικά με τα πλεονεκτήματα της εκτροπής σε υδρευτικό / αρδευτικό επίπεδο, υποστηρίζεται ότι θα προσφέρει νερό ύδρευσης στις αστικές πόλεις και άρδευση στα αγροκτήματα της Θεσσαλίας, όπου σήμερα η ύδρευση γίνεται κυρίως από γεωτρήσεις (οι οποίες ενέχουν κινδύνους για την υγεία των ανθρώπων) ενώ θα προσφέρει λύση στο πρόβλημα της υφαλμύρισης των υπόγειων υδροφορέων που είναι επιτακτικό.

Συνεπώς η ήπια εκτροπή των 250 εκατ. κ.μ. νερού ετησίως από τον Αχελώο σε σύνολο των 2 δις κ.μ. νερού, αποτελεί ένα μικρό μόνο ποσοστό, το οποίο δεν πρόκειται να υποθηκεύσει το αναπτυξιακό και περιβαλλοντικό μέλλον της Αιτωλοακαρνανίας. Αντίθετα, οι εναπομένουσες, μετά την εκτροπή, ποσότητες νερού στον ήδη ρυθμισμένο υδραυλικό Αχελώο

ακόμα και στο δυσμενέστερο υδρολογικά σενάριο θα υπερεπαρκούν, έτσι ώστε να μην επηρεαστούν τα οικοσυστήματα, να αρδεύονται όλες οι αρδεύσιμες εκτάσεις και να εξασφαλίζεται πλήρως η ύδρευση των οικισμών της Αιτωλοακαρνανίας.

Μέχρι σήμερα έχουν δαπανηθεί από το Υπουργείο μας για τα «έργα μερικής εκτροπής του ανωρου του ποταμού Αχελώου προς Θεσσαλία», περίπου 352.000.000 €.

Επίσης για την κατασκευή του φράγματος Μεσοχώρας με τον ΥΗΣ αυτού, έχουν δαπανηθεί από τη ΔΕΗ Α.Ε. περίπου 300.000.000 €.

Δηλαδή, συνολικά έχουν δαπανηθεί μέχρι σήμερα 652.000.000 €.

Τέλος πρέπει να επισημανθεί ότι η 26/2014 απόφαση του ΣτΕ, δεν αναφέρεται καθόλου στην τύχη των υπαρχόντων έργων στο ενδιαμέσο διάστημα εκπόνησης νέων περιβαλλοντικών μελετών και όρων με τα νέα δεδομένα. Την απόφαση έχουμε ήδη διαβιβάσει μέσω της Δ17 και του Γραφείου του Γενικού Γραμματέα Δημοσίων Έργων προς το Νομικό Σύμβουλο της ΓΓΔΕ (Α.Π. 288/Κ.Ε.2030Α/7-2-2014/ΕΥΔΕ ΟΣΥΕ) ζητώντας τις απόψεις του.

Δική μας άποψη, σε συνέχεια και της από 4-5-2015 επιστολής μας προς τηνπλιτική ηγεσία του Γενικού Γραμματέα Δημοσίων Έργων προς το ΣτΕ, είναι ότι πρέπει να γίνουν οι κάτωθι ενέργειες:

Α) Οι σήραγγες εκτροπής του φράγματος Συκιάς υφίστανται από το τέλος της δεκαετίας του '80 και τα προφράγματα από το τέλος της δεκαετίας του '90, σχεδιάστηκαν να λειτουργήσουν για χρονικό διάστημα τεσσάρων έως έξι ετών, όσο απαιτείται συνήθως για την κατασκευή ενός μεγάλου φράγματος, που σημαίνει ότι είναι αμφίβολο αν θα εξακολουθήσουν να λειτουργούν και σε ποιο βαθμό σήμερα, για το λόγο που αρχικά σχεδιάστηκαν. Για υπέρτατους λόγους προστασίας της ανθρώπινης ζωής, του δημοσίου συμφέροντος και της προστασίας από την απώλεια του επενδεδυμένου κεφαλαίου, επιβάλλεται να ληφθούν προσωρινά μέτρα προστασίας των έργων σήραγγας εκτροπής και Φράγματος Συκιάς, διότι ότι εάν συμβεί αστοχία - κατάρρευση τους, τότε εκτός από τις πάσης φύσεως υλικές ζημιές θα κινδυνέψουν ανθρώπινες ζωές στην περίμετρο των έργων και θα υπάρξει εκτεταμένη οικολογική καταστροφή. Τα τεύχη δημοπράτησης της εργολαβίας συντήρησης ύψους 10.000.000 με ΦΠΑ είναι έτοιμα, δεν είναι όμως εγκεκριμένη η ΣΑΕ 064 για το έτος 2015. (αρμοδιότητας ΥΠΟΥΡΓΕΙΟ ΟΙΚΟΝΟΜΙΑΣ ΑΝΑΠΤΥΞΗΣ)

Β) Μετά την υπογραφή του Σχεδίου Διαχείρισης της Θεσσαλίας και την οριστικοποίηση πλέον της εκτρεπόμενης ποσότητας υδάτων από τον ταμιευτήρα Συκιάς προς τη Θεσσαλική πεδιάδα στα 250 εκατ. κ.μ. ανά έτος πρέπει να εκπονηθεί νέα μελέτη για την τροποποίηση του υφιστάμενου σχεδιασμού του φράγματος Συκιάς με τα νέα δεδομένα. Στην κατεύθυνση αυτή θα εξετασθεί η δυνατότητα ταπείνωσης της ανωτάτης στάθμης του ταμιευτήρα Συκιάς με κατάλληλη προσαρμογή του Υπερχειλιστή, του έργου εισόδου/εξόδου της σήραγγας εκτροπής προς Θεσσαλία και του προγραμματιζόμενου ΥΗΣ Συκιάς που προφανώς θα έχει μειωμένη παραγωγή ενέργειας.

Γ) Στην συνέχεια με βάση την ανωτέρω μελέτη θα εκπονηθεί Συνολική Μελέτη Περιβαλλοντικών Επιπτώσεων με την οποία θα εγκριθούν οι περιβαλλοντικοί όροι βάσει των οποίων θα κατασκευασθούν τα έργα της ήπιας πλέον εκτροπής του π. Αχελώου.

Κοινοποίηση

1. Γραφείο κ. Γεν. Δ/ντή Υδραυλικών και Κτηριακών Υποδομών.
2. Ε.Υ.Δ.Ε. Κ.Υ.Υ./Τ.Κ.Ε. Καρδίτσας

Εσωτερική διανομή

1. ΕΥΔΕ/ΚΥΥ ΓΘ.01, Γ.Θ.27
2. Χρον. Αρχείο
3. Τμήμα Μελετών
4. Δ. Παπαγιαννίδης

Ο ΠΡΟΪΣΤΑΜΕΝΟΣ ΕΥΔΕ ΚΥΥ

Δ. ΠΑΠΑΓΙΑΝΝΙΔΗΣ
Πολ. Μηχ/κός με Β' β.

ΑΚΡΙΒΕΣ ΑΝΤΙΓΡΑΦΟ
Η Προϊσταμένη Τμήματος Π/Υ

ΑΓΛ. ΣΚΡΟΥΜΠΗ